

doručení rozsudku. Usnesení zemského trestního soudu nesrovnává se se zákonem, neboť odvolání soukromých obžalobců bylo podáno včas. Den 8. září 1922 jako den sváteční není zrušen a dne 24. září 1922 byla neděle, takže v obou případech dle §u 6 tr. ř. v doslovu zákona ze dne 18. prosince 1919 č. 1 sb. z. a n. z roku 1920 prodloužila se lhůta k opovězení a provedení odvolání a to pro ohlášení odvolání do 9. září 1922 a pro provedení odvolání do 25. září 1922, kdy obě podání skutečně na poštu dána byla. Uvádí-li odvolací soud, že soukromým obžalobcům nemůže být na prospěch svátek Narození P. Marie dne 8. září 1922, ježto dle sdělení poštovního úřadu v Příbrami přijímány byly ve zmíněný den dopoledne veškeré poštovní zásilky, dlužno poukázat na výslovné ustanovení §u 6 tr. ř. odstavec třetí nového doslovu, dle něhož, padne-li konec lhůty na den, ve který poštovní úřad místa, kde spis má být podán poště neb úřadu, nepřijímá v o b v y k l ý c h h o d i n á c h každodenních doporučených poštovních zásilek, nevčítá se den ten do lhůty. Poněvadž poštovní úřad v Příbrami dne 8. září 1922 dopoledne byl obecnstvu uzavřen, končila lhůta k ohlášení odvolání až dne následujícího. Shledává-li odvolací soud dále opožděným odvoláním soukromých žalobců co do výroku o podmíněčném odkladu trestu, neodpovídá ani tento názor zákonu, neboť výrok o povolení podmíněného odsouzení jest dle §u 7 čís. 3 zákona ze 17. října 1919 č. 562 sb. z. a n. podroben tímž oprávněným prostředkům jako výrok o trestu. Bylo-li tedy, jak shora uvedeno, odvolání do trestu ohlášeno včas, měli soukromí obžalobci dle §u 467, odstavec druhý, tr. ř. právo, ve spisu odvolacím vyjádřiti se, kterými články nálezu pokládají se za stíženy, a odporovati také výroku o povolení podmíněného odsouzení.

Čís. 1125.

Pod skutkovou podstatu §u 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862 čís. 8 ř. zák. z r. 1863 spadá nejen tvrzení, že úřad úmyslně a vědomě, nýbrž též výtka, že z nedbalosti anebo pro neschopnost postupuje stejně jako kapitalismus na úkor zřízeníctva, nepřihlížeje k oprávněným zájmům a k odůvodněným jeho požadavkům.

K pojmu »vychvalování« ve smyslu §u 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 17. února 1923, Kr II 75/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 12. listopadu 1921, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle §u 305 tr. zák. a přeštok dle §u 491 tr. zák. a čl. V. zákona ze dne 17. prosince 1862 čís. 8 ř. zák. z roku 1863, zrušil napadený rozsudek a vrátil vše prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost veřejného žalobce, napadající sprostující rozsudek své stolice v celém jeho obsahu z důvodu č. 9 lit. a) §u 281 tr. ř.,

jest oprávněna. Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný řekl, že minister-
ská byrokracie, obzvláště ministerstvo železnic stojí po boku kapita-
lismu, a dovozuje, že se výrokem tím netvrdí, že ze stranicví nebo ne-
schopností úmyslně podniká se něco ku posílení posice kapitalismu,
nebo že byrokracií nebo ministerstvem byla vědomě a úmyslně
zjednána souvislost mezi rovnoběžným postupem kapitalismu a byro-
kracie. Předmětem úvah, z nichž nalézací soud dospěl k tomuto závěru,
byla dle tohoto postupu rozhodovacích důvodů výhradně ona věta, vy-
ňatá z celé řeči obžalovaného, nikoliv vše to, co hlavním přelíčením
vyšlo na jevo o smyslu, významu a rozsahu projevu, o který jde. Onen
závěr není tedy výrazem přesvědčení, jehož nalézací soud nabyl, zhod-
notiv veškeré výsledky hlavního přelíčení, není výsledkem a částí čin-
nosti zjišťovací, nýbrž výrazem právního zhodnocení projevu, tedy vý-
sledkem a částí činnosti, posuzující čin po stránce právní. Napadá-li se
tento závěr, není to brojením proti skutkovému zjištění nalézacího soudu,
nýbrž dokazováním, že názor, z něhož prvá stolice věc posuzuje, je
právně mylným. A tu důvodně stížnost dovozuje, že i výtka neúmyslné-
ného, na neschopnosti úřadu spočívajícího postupu úřadu může zaklá-
dati skutkovou podstatu přestupku proti bezpečnosti cti. Smysl, význam
a dosah projevu nelze posuzovati výhradně podle jednotlivé, z celé
věci vyňaté části nebo věty, nýbrž je přihlížeti ke všem okolnostem,
projev podmiňujícím a doprovázejícím, zejména též k ostatním myšlen-
kám, současně projeveným a k souvislosti a vnitřní spojitosti projevu,
o který jde, s těmito myšlenkami. Tímto způsobem jest obzvláště řešiti
i otázku, zda a které určité činy nebo povšechně vlastnosti opovržlivé
se vytýkají a zda výtky směřovaly proti jednotlivým úředníkům či proti
samému úřadu. Obviňováním z opovržlivých vlastností, po případě
z určitého jednání nepočetného nebo nemravného jest pak — pokud
jde o úřad, kterému je samozřejmo ve všech věcech jednati a rozho-
dovati nestranně a s řádným, svědomitým přihlžením k oprávněným
zajmům, potřebám a požadavkům stran a též zřízenců jemu podřízených,
— nejen tvrzení, že úřad úmyslně a vědomě, nýbrž též výtka, že z ne-
dbalosti nebo pro neschopnost, třebaš neúmyslně a nevědomě, postu-
puje stejně jako kapitalismus na úkor zřízenectva, nepřihlížeje k oprá-
vněným jeho zájmům a k odůvodněným jeho požadavkům. Výrok nalé-
zacího soudu vychází takto z nesprávného použití zákona, pokud jde
o pojem obviňování (§§ 487, 491 tr. zák.), jednak ve příčině podkladu
skutkového, z něhož posuzuje projev, jednak co do rozsahu tohoto
pojmu. Nalézací soud zjišťuje dále, že druhý výrok obžalovaného zněl
»černožlutí se opásali červenobíle a mohou nám býti vděční, že jsme
je neoběsili na kandelábrech, což jim též patřilo«. Rozsudkový výrok
sprošťuje obžalovaného z obžaloby, že tímto výrokem ... ku činům
v zákonech zapovězeným ... vybízel, je vychvaloval a omlouval. Roz-
hodovací důvody uvádějí však pouze, že výrok nemůže býti považován
za vybízení k násilnostem, jelikož se vztahuje na minulost. Důvod tento
je pro pojmy vychvalování a omlouvání bez významu, ano vychvalovati
nebo omlouvati možno jak činy již spáchané, tak i činy, které se páchají
nebo v budoucnosti se spášou. Jiných úvah rozhodovací důvody s hle-
disek pojmů vychvalování nebo omlouvání neuvádějí, pročez budiž vzhle-

dem na obsah odpovědi na zmateční stížnost podotknuto toto: Předpokladem právního pořádku, zejména bezpečnosti všech právních statků a klidného soužití občanů je přesvědčení všeho obyvatelstva o nutnosti a povinnosti všeobecné poslušnosti vůči zákonům. Aby toto přesvědčení, které jest výsledkem výchovy jednotlivce školou, církví a životem, nebylo zvikláno, by nebylo otráveno názorem jednotlivce, že jest se mu zachovati vždy dle zákonů a nejednati proti zákazu zákonnému ani, domnívá-li se, že se mu jinými občany křivdí, zakazuje ustanovení Šu 305 tr. zák. již i pouhé vychvalování činů, v zákoně zapovězených. Ve směru takto zákonem stíhaném, neúčinkuje však jen slavnostní velebení nezákonných činů, výslovné — důvody motivované — popírání nezákonností činů, zákony zapovězených. Způsobilým účinkovati v onom směru na mysle posluchačů, jest naopak již projev souhlasu s protizákonnou činností a i pouhý projev, že za jistých okolností bylo súčastněným osobám jednati určitým způsobem zákonu odporujícím, pokud se týče, že patřičnou odvetou osobám za nepříznivé jejich jiným smýšlení a jednání byla svépomoc rázu zákony zapovězeného. Pokud jde o tuto způsobilost a vědomí mluvčího o této způsobilosti, přihlížeti jest zejména též k tomu, v jaké souvislosti myšlenek projev se stal, jaká nálada byla vyvolána ostatním obsahem řeči mluvčího, v jakém poměru je mluvčí k posluchačům a k tomu, že dlouholetá válka a třídní boje v době poválečné rozpoutaly vášně, vzbudily náchylnost ku svépomoci rázu i nejhrubšího a seslabily nezvratnost výsledků právní a mravní výchovy obyvatelstva. Spočívá tedy při přečinu Šu 305 tr. zák. sprostňující výrok nalézacího soudu na nesprávném výkladu pojmu vychvalování.

Čís. 1126.

Pokud jest možným souběh zločinu veřejného násilí dle Šu 93 (98) tr. zák. s přestupkem (přečinem) dle Šu 1 zákona o útisku.

(Rozh. ze dne 17. února 1923, Kr II 757/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 20. dubna 1922, pokud stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem podle Šu 93 tr. zák. a přestupkem podle Šu 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. potud, že zrušil výrok napadeného rozsudku, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem dle Šu 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n. a uvedl v tomto směru

v d ů v o d e c h :

Právem dovozuje stížnost z důvodu čís. 9, správně čís. 10 Šu 281 tr. ř., že čin stěžovatelů jest jednotným, že jej nelze rozdělití ve dva činy a že stěžovatelé nemohou proto vedle zločinu Šu 93 tr. zák. býti